

Mødet den 6. Septbr. 1917. (For lukkede Døre).

Fraværende: N. Joh. Laursen, Mikael Johansen og Salling.

1. (J. Nr. 34 —1917). Indstilling fra Udvalget angaaende Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet ved den kommunale Bebyggelse til de lavestbydende, nemlig:

Smedearbejdet: C. Bischoff for 768 Kr.

Plankeværk m. m.: C. P. Bendixen for 2475 Kr.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 351—1917). Indstilling fra Skovudvalget med Hensyn til Oprettelse af en Overenskomst med Viby Sogneraad angaaende **Kloakplan for en Del af Viby Kommune Vest for »Friheden«.**

Formanden mindede om, at der længe havde været daarlige og vanskelige Forhold derude. Spildevandet gik ud i Skelgrøften og bevirkede en ulidelig Stank, som havde fremkaldt mange Klager. Desuden var der Vanskeligheder fra Benkogeriet og Villakvarteret uden for »Friheden«, hvis Spildevand gik til den aabne Grøft i »Friheden« og satte Stank der. Skovudvalget havde tidligere forhandlet med Viby Kommune for at faa tilveje-

bragt en Overenskomst, og Stadsingeniøren foreslog da at tage en stor samlet Kloakplan for begge Kommuner, men Viby Kommune havde holdt sig tilbage paa Grund af de store Omkostninger. Nu var der imidlertid kommet en Plan fra Viby Sogneraad, som gik ud paa at føre Afløbet uden for »Friheden«, langs Skelgrøften og ned til Aaen, og det vilde ikke berøre Aarhus Kommune, uden for saa vidt som Ledningen et Par Steder vilde komme ind over Byens Grund. Tillige skulde Spildevandet passere en Rensebrønd i Viby før det gik ud i Aaen. Ved Benkogeriet anlægges en Overfaldsbrønd hvorfra det overflødige Vand i Tilfælde af stærk Regnskyl kunde gaa ind i Skoven, og det kunde maaske volde nogen Ulæmpe og senere nødvendiggøre en lukket Kloak, men disse Spørgsmaal skulde saa afgøres af en Landvæsenskommission. Viby Sogneraad havde tiltraadt Planen, og Formanden vilde altsaa henstille til Byraadet at gøre det samme.

Jakob Jensen fandt det rart at faa denne Sag i Orden, men Brønden ved Benkogeriet burde være en Rensebrønd, da man ellers vilde faa en hel Del Kloakvand ind i Skoven. Det var ogsaa uheldigt at faa Kloakledningen ind paa Aarhus Grund, hvor der skulde være Banespor til Havnen og til et eventuelt Fabrikkvarter Vest og Nord for de Mezas Vej, og da man næppe kunde lægge Banespor over en Kloak, vilde Kommunen ikke kunne udnytte sin Jord ud til Skellet. Kloakken burde i hvert Fald ligge saa dybt at den kom under Bunden af den nuværende Grøft, da den ellers kunde forhindre Afvandingen fra Aarhus Grund. I det hele taget forekom det Taleren, at denne Kloak var Aarhus ganske uvedkommende.

Skelgrøften skulde optage Regnvand o. l., men man havde ingen Forpligtelse med Hensyn til Spildevand fra Huse og Kloaker. Taleren vilde derfor henstille, at man holdt sig til det tidligere Forslag af 27/11 1915.

F o r m a n d e n mente, at det kun var rent undtagelsesvis, der vilde gaa Vand fra Overfaldsbrønden ind i »Friheden«, og det vilde i saa Tilfælde næsten udelukkende være Overfladevand, ikke Kloakvand, saa det var ingen væsentlig Ulempe. Skulde Ledningen paa Aarhus Grund senere være i Vejen, kunde den eventuelt flyttes. Taleren vidste ikke, om man var pligtig til at lade Spildevandet gaa gennem »Friheden«; men der var en stor Risiko ved at lade Sagen komme for en Landvæsenskommission, da man maaske saa kunde blive tilpligtet at lægge en Kloak gennem »Friheden«, og i alle Tilfælde vilde det trække ud over mange Aar.

M o u s t e n troede ikke, det var lovligt at lede Spildevand ind over andre Folks Marker, og syntes, at man blot kunde lægge en Dæmning tværs over Grøften, saa blev man fri for Vandet. Taleren forstod ikke, der skulde en Landvæsenskommission til at afgøre, hvem der skulde afholde Udgifterne, det maatte selvfølgelig blive Viby Kommune. Man burde derfor holde sig til det gamle Forslag.

F o r m a n d e n antog ogsaa, at det udelukkende blev Viby Kommune, der kom til at afholde Udgifterne, men noget bestemt kunde ikke siges. Men hvis man ikke vedtog dette Forslag, kom man ind i ganske usikre og uoverskuelige Forhold.

J a k o b J e n s e n havde særlig tænkt paa Strækningen Vest for de Mezas Vej, hvor Kloaken kunde komme i Vejen for Banespor og Fabrikskvarter. Til Borgmesteren vilde Taleren bemærke,

at Sagen næppe kunde trække saa længe ud, da man var nødt til at gøre noget i Rosenvænget, hvor man havde ledet Spildevandet til Huller i Jorden og derved ødelagt Drikkevandet.

Simonsen havde i Skovudvalget været med til at anbefale Overenskomsten, fordi der nu var Udsigt til at faa en Ordning, der kunde afhjælpe visse Ulemper for Aarhus Kommune, uden at det sandsynligvis vilde komme til at koste noget. Skulde man have en Kommission til at afgøre Spørgsmaalet, kunde det let blive en kostbar Historie. Som det var nu, blev Spildevandet ledet gennem en aaben Grøft, der nærmest var en stinkende Mudderpøl, ud til Aaen. Det vilde man komme ud over ved dette Forslag, idet Vandet skulde passere en Septic Tank, og selv om det ikke derved blev fuldstændig bakteriefrit, vilde det dog blive betydelig renere. Kloaken vilde væsentlig komme til at gaa i Skelgrøften, og det lille Stykke af Aarhus Grund, den skulde passere, vilde næppe volde saa megen Ulæmpe, at man af den Grund burde nægte Viby en saadan Ordning, naar det kunde ske uden at paaføre Aarhus Kommune Byrder af nogen Art. Man kunde vel heller ikke tænke sig en Bebyggelse lige til Skellet, og et eventuelt Banespor vilde næppe heller komme til at gaa i selve Skellinien. Endelig slap man for Stanken fra Benkogeriet, hvilket jo vilde være en Fordel for Byen.

Jakob Jensen fandt det mærkeligt, at Aarhus Kommune saa længe havde fundet sig i, at man ledede Kloakvand ud i Skelgrøften.

Brøndum syntes ikke, at Sagen var fuldstændig klar, og vilde derfor foreslaa, at Spørgsmaalet blev udsat, og at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse fik den til Undersøgelse.

M o u s t e n kunde godt slutte sig til Simon-
sen og gaa med dertil. Naar en Kommission
skulde afgøre, hvem der skulde betale, var det en
Slags Indrømmelse af, at Aarhus havde visse
Pligter, og det var næppe heldigt.

J a k o b J e n s e n satte ikke Pris paa at faa
med Sagen at gøre, naar han ikke havde haft det
fra Begyndelsen af.

S i m o n s e n vidste ikke, hvorledes man skulde
forbyde Viby Kommune at lægge Kloakledninger
ud til Skelgrøften, om man eventuelt kunde ned-
lægge Fogedforbud derimod. Man havde ikke
turdet gaa til en Landvæsenskommission, fordi
det muligvis kunde blive en kostbar Historie for
Aarhus Kommune. Hvis der fandtes et bedre
Middel, vilde Taleren gaa med dertil, men det
nuværende Forslag gjorde i hvert Fald Sagen
overkommelig og vilde ikke skade Aarhus Kom-
mune. Men der skulde en Kommission til, da
Viby vist ellers ikke kunde faa sine Lodsejere til
at deltage i Udgiften.

F o r m a n d e n havde intet imod, at Forslaget
gik til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyg-
gelse. Maaske der fra dette kunde komme nye
Planer eller findes en bedre Udvej.

J a k o b J e n s e n vilde fraraade at sende en
saa gammel Sag fra et Udvalg til et andet.

F o r m a n d e n bemærkede, at der ikke var
Tale om en Forhandling med Viby Kommune,
men blot undersøge, om der kunde findes en
bedre Ordning.

M o u s t e n forespurgte, om man ikke først
skulde henvende sig til Vandsynsmændene.

J a k o b J e n s e n foreslog, at Skovudvalget
beholdt Sagen.

B r a m m e r forespurgte, om der ikke i Loven fandtes Bestemmelser for Afledning af W. C.- og Kloakvand over en anden Kommunes Grund.

F o r m a n d e n svarede hertil, at disse Love var saa vanskelige at forstaa, at det sikkert ikke kunde oplyses, før det kom for en Landvæsenskommission.

Sagen udsattes og overgik til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse til Erklæring.

3. (J. Nr. 327—1917). Skrivelse fra Fabrikسدirektoratet angaaende **Tilsynet med de under kommunalt Maskintilsyn værende Bedrifter.**

F o r m a n d e n oplyste, at det undtagelsesvis her var Kommunalbestyrelsen og ikke Politimesteren, der havde Tilsynspligt, og derfor havde man ikke husket det. Tilsynsmanden havde forsømt noget, hvilket han erkendte i en Skrivelse til Byraadet. Nu kunde man jo ikke gøre andet end at tage Skrivelsen til Efterretning og saa notere, at der hvert Nytaar skulde indsendes Protokol, saa det kunde ses, om den var i Orden. Eventuelt kunde man jo vælge et af Medlemmerne som Overtilsyn.

Toges til Efterretning, idet de begærede Oplysninger indsendes.

4. (J. Nr. 46—1917). Forslag om **Nedsættelse af Huslejen for Lejligheder i Barakker og Skoler.**

Udsattes.

5. (J. Nr. 24^s—1917). Andragende fra Sadelmager og Tapetserer Akton Petersen om **Myndighedsbevilling.**

Kunde ikke anbefales.

6. (J. Nr. 17^s—1917). Andragende fra Enke Marie P. Therkildsen om **Eftergivelee af Fattighjælp.**
Bevilgedes

7. (J. Nr. 328—1917). Skrivelse fra **Huslejenævnene** med Beklagelse over, at Byraadet havde nægtet at afholde Udgifterne ved Nævnenes Deltagelse i Boligkongressen i København.

Toges til Efterretning.
